

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. II. Partes contentæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

nervosam : tres habet aperturas, unam ad dexteram, per quam vena cava descendens transmittitur ; alteram ferè in medio, per quam oesophagus penetrat in ventriculum ; Tertiam etiam in medio, per quam descendit aorta : duabus videtur constare membranis, superior partem pleuræ constituit.

Diaphragma esse organum præcipuum & activum respirationis & inspirationis contendunt plerique Recentiores cum Medici, tum Philosophi, unde si lædatur diaphragma præsertim in medio, statim deficit vita simul cum spiritu. Quare vult Bartholinus cor & diaphragma esse duo primaria corporis mobilia. Intervit autem diaphragma non solum inspirationi & respirationi, cujus est causa præcipua, sed etiam distributioni chyli comprimendo ventriculum, & ejectioni excrementorum. Vult etiam cum aliis Duncanus, diaphragma esse organum risus, qui nihil aliud esse videtur, quam tremula quædam succussio diaphragmatis, quæ per nervos & musculos propagatur ad buccam & genas; unde pueri, quibus in ventre gignuntur vermes, si quando punguntur ab ipsis circa diaphragma, etiam inter dormiendum videntur ridere. Præterea ex diaphragmatis convulsivo motu oriuntur singultus, sternutationes, clamores, suspiria.

§. II.

Partes contentæ.

Cor.

Cor, si Aristoteli credimus, præcipuum est inter viscera corporis, primum vivens & ultimum moriens. Substantiam habet firmam & solidam; figuram pyramidalem pinaceo pomo non absimilem; ejus basis superiorem partem occupat, mucro inferiorem; in media ferè thoracis regione situm est, ita tamen, ut illius mucro in levam partem nonnihil deflectat: atque inde est, cur ejus motus magis sentitur in sinistro latere, præsertim verò quia sinister ventriculus, cum puriorem sanguinem contineat, quem in aortam transfundit, & aorta simili motu agitur, motum cordis magis sensibilem reddunt. D. Vinslout contendit, situm cordis potius esse horizontalem, quam verticalem, quasi cor ferè supra diaphragma reclinatum esset. Cordis magnitudo varia est: habitatio corporis, sicut cerebrum, ita & cor in homine, quam in cæteris animalibus multo majus est: ordinaria ejus longitudo in adultis est digitorum ferè sex, latitudo quatuor: in viris calidioribus & audacioribus minus est ac densius; in frigidis verò & timidis amplius est ac mollius. Cor juxta verisimillimam sententiam nil aliud est, quam musculus, qui vi propria se contrahit; nam in corde bovino detracta illius capsula seu pericardio, & primæ cordis pellicula, apparent innumerae illius fibræ ad instar cochleæ contortæ.

Duæ sunt veluti cordis appendices, quæ revera sunt musculi suis fibris instructi: auriculæ nominantur ab aurium similitudine, ex utroque latere ad cordis basim sunt collocatæ; dextra, quæ major est & laxior, venæ cavæ apposta est; sinistra, quæ minor est & firmior, venæ pulmonariæ adjacet, adeo ut sanguinem istis vasis advectum recipiant ac præparent, & in cor ipsum, seu in cordis ventriculos traducant; hinc est, quod eodem, ac cor ipsum, systoles & diastoles motu auriculæ moveantur, diverso tamen ordine, ac tempore; nam diastole ventriculorum cordis cum systole auricularum concurrat, & vicissim.

Cordis autem systole tunc accedit, cum arctantur ipsius ventriculi, ac fibræ spirales contorquentur, & cuspis à basi recedit, pectusque ferit; diastole verò, cum spirales fibræ evolvuntur, & cuspis ad basin accedit.

Duo sunt quoque cordis ventriculi, dexter & sinister, quibus quatuor magna vasa cohærent: dextro, qui mollior est, vena cava omnium maxima & arteria pulmonaris; sinistro verò, qui densior est, vena pulmonaris & aorta. Præterea singulis illis vasorum orificiis aptatæ sunt valvulæ, quæ sanguini viam aut claudunt, aut aperiunt: quæ venæ pulmonari & venæ cavæ cum sinistro & dextro cordis ventriculo adhærent, vocantur valvulæ tricuspidæ, vel triangulares; aliæ vocantur semi-lunares. In dextrum cordis sinum defert vena cava sanguinem, qui subiens arteriam pulmonarem, & per exiles illius ramos in venulas pulmonares, ex quibus in truncum pulmonariæ venæ subit, inde in ventriculum cordis sinistrum illabitur, unde per motum systoles in aortam seu magnam arteriam ejicitur. Dexter ventriculus tenuior est, amplior & major, ferè semi-circularis: in eo ventriculo sanguis venosus unà cum admixto chylo ex subclavia vena per cavam delatus incipit perfici, & in spirituosum sanguinem converti. Ventriculus sinister angustior est dextro, sed multò crassior, durior, & longior: ventriculi separantur ab invicem carnosio septo medio. Ubi nota, sanguinem à dextro sinu ad sinistrum rectà per septum non transire; sed in pulmonariam arteriam & venam prius defertur, uti modò exposui: nisi forte in fœtu per foramen ovatum pars aliqua transeat, cum ibidem pulmones non sint in pleno motu; sed foramen illud postea clauditur.

Cor ipsum involvitur membranâ quadam seu tunicâ, quæ pericardium dicitur, & est quasi ipsius theca: pluribus foraminibus patet, per quæ subeunt vasa cor ipsum penetrantia; adhæret mediastino. Vulnera cordis videntur lethalia omnia, etsi Vesulani afferat, hominem avulso corde tria adhuc aut quatuor verba protulisse. Pericardium continet humorem quemdam inspidum & sine colore, nonnunquam tamen aliquo sanguine subrubeum: videtur stillare ex glandulis in cordis basi dispositis, quando nempe serositate sanguinis abundant, quæ in corde secernitur à puro sanguine: hujus aquæ quantitas est modò major, modò minor; quòd si abundantior sit, palpitatio cordis frequentior, imò & suffocatio suboritur. Usus illius aquæ est humectare cor, ejusque motum reddere faciliorem: effluit fortasse per poros, neque enim alia adhuc via, quòd sciam, nota est, unde effluat.

Pulmones.

Pulmones sunt instar follium in media thoracis cavitate positi, duas in partes per mediastinum divisi: in lobos dividuntur, cor intra se continent, totamque ferè pectoris capacitatem replent: constant substantiâ molliori, videnturque, non tam esse substantiam carneam, quàm membranarum valde tenuium, congeriem, quæ expansæ varios formant anfractus, variâsque componunt vesiculas, recipiendo aëri idoneas, ita ut per varios, innumeròsque illos focculos ab interna tracheæ tunica efformatos subeat aër ab interioribus ad medios, à mediis ad extremos usque; contexti venis, arteriis, nervulis videntur fibrisque innumeris. Pulmonum substantiam pervadit arteria pulmonaris, eamque suis ramulis sanguine irrigat, quem sanguinem capillares tubuli venæ pulmonaris excipiunt.

Communis sententia est, sanguinem intra pulmones refrigerari, hausto
scilicet

scilicet aëre, eo ferè modo, quo vinum in lagenis vitreis circumfusa glacie refrigeratur: imò etiam per poros arteriæ & venæ pulmonaris subtiliores aëris particula sanguinem subeunt; & si purus est, quodammodo recreant, motumque promouent. Notandum, materiam illam, quæ sputando, non è glandulis salivalibus, sed è pulmonibus nonnunquam ejicitur, prodire posse ex crassioribus fuliginibus sanguineis, in cellulis pulmonum concrecentibus, quæ tandem ipsum pulmonem alterarent, nisi ejicerentur. Addunt aërem pulverulentum, dum membranis pulmonum adhæret, ipsarum motus obstruere.

Venæ & Arteriæ.

Venæ sunt quasi canaliculi sanguinem quaquaversum ad cor ipsum deferentes: pleræque suis instructæ sunt valvulis, & penè sunt innumeræ per totum corpus dispersæ; ex duobus tamen vel tribus truncis prodeunt omnes: quæ prodit ex ventriculo cordis dextro, vocatur vena cava; è sinistro nascitur vena pulmonaris, quæ pulmonibus peculiaris est, nec suos ramos ultra pulmones extendit: contra verò vena cava suos ramos per totum corpus spargit. Addunt & venam portam, tanquam ex præcipuis unam, quæ collectum per suos ramulos sanguinem in jecur deponit. Venæ unicâ constant tunica, & minimè pulsant, ut arteriæ.

Truncus venæ cavæ cordi inseritur, ac postea in duas, ut ita dicam, portiones dividitur; una est descendens, ascendens altera. Vena cava sub ipsis claviculis in duas iterum partes abit, quæ vocantur venæ subclaviæ. Inter venas, quæ ex subclaviis ascendunt ad caput, prima & exterior vocatur cervicalis, internæ vocantur jugulares; sunt & maxillares venæ, vena cephalica, sic dicta, quòd olim eam recto ductu à capite descendere arbitrati sint, hæc totam brachii longitudinem emittitur, & supra cubiti flexuram duas in partes abit: est in brachio vena altera basilica dicta, quæ tres emittit ramos &c.

Arteriæ duabus minimè constant tunicis, & innumeris nerveis fibris: sanguinem è corde deferunt in venas. Duplex dici potest principalis, nempe arteria pulmonaris, de qua superius, & aorta seu magna arteria, in truncum ascendentem & descendentem divisa, ex quo utroque prodeunt arteriolæ per totum corpus sparssæ &c.

Nervi & Musculi.

Nervus est corpus longum, teres & albicans ex multis filamentis contextum: illorum ope objectorum externorum impressiones ad cerebrum usque deferuntur; ideo ea excavata instar tubulorum tenuissimorum esse oportet, ut spiritus animales liberè è cerebro in omnes corporis partes defluant, qui quidem spiritus omnem penitus sensum fugiunt. Volunt tamen aliqui intra tubulos nerveos contineri substantiam, seu liquorem quemdam nerveum, cum quo spiritus permiscetur.

Cùm verò duplicis generis distingui soleant motus in animalibus, naturales scilicet & spontanei, nervi, qui motibus illis inserviunt, non eandem habent originem; nam qui ad spontaneos pertinent, è cerebro fluere dicuntur: qui verò naturalibus motibus sunt destinati, è cerebello descendunt; istorum jugis debet esse descensus. Ubi nota, quòd inciso animalis cerebro, cordis motus & respiratio; adeoque vita adhuc saltem ad tempus remanet; sed ubi cerebel-

bellum secatur, statim vitales motus omnino cessant, & animal moritur; quod magno argumento est, ex cerebello spiritus profluere, ad motus cordis, aliosque naturales destinatos.

Nervorum conjugationes dicuntur paria: decem nervorum conjugationes numerantur. Prima conjugatio est nervorum olfactoriorum. Secunda optico- rum &c.

Musculus pars organica & dissimularis, motuum omnium instrumentum definitur: musculorum nomen à mure deductum est, quasi excoriato muri simili. Cum musculi sint organa, quibus motus perficitur, arctè partibus mobilibus alligantur; illis autem per transversum sectis, omnis actio & motus cessat in ea parte corporis, cujus confinio musculus erat alligatus. Musculi constant tendine, membrana, carne, nervis, arteriis, venis: Vim movendi acquirunt, dum spiritibus insantur. Alii inserviunt ad motum capitis, alii ad motum colli, trunci, artuum &c. plus quàm 400. in homine numerantur.

C A P U T IV.

De Infima corporis regione seu de ventre infimo.

IN infimo ventre, præter cuticulam, cutem, de quibus superius, est pinguedo, panniculus carnosus, membrana, quæ sunt partes continentes, cum quibusdam ossibus: partes autem contentæ sunt omentum, ventriculus, intestina, mesenterium, pancreas, jecur, splen, renes, & vasa plurima.

Pinguedo est substantia mollior, unctuosæ, frigore addensata, universo corpori circumfusa, exceptis quibusdam partibus: non in omnibus tamen hominibus æquali quantitate cuti substrata reperitur, communiter vix semi-digiti crassitiem superat, in aliquibus non adæquat, in obesis multò crassior ad tres subinde digitos ascendit, importuna planè sarcina.

Panniculus carnosus est membrana crassior totum corpus circumvestiens, aliquibus in locis degenerat in musculos, per quos moveri potest cutis, ut in fronte & occipite. Sub panniculo in hac regione est membrana tenuis quidem, sed firmissima, partibus inferioris ventris circumtensa; unde *Peritoneum* dicitur. Membrana musculorum valde tenuis est, musculis alligata tenuissimis fibrillis. Sunt in ventre infimo vertebræ lumbares quinque, os sacrum sex vertebris constans, cujus extremitas dicitur coxis, quatuor ossicula continens, & desinens in cartilagineum acumen. Postremam trunci partem occupat os innominatum, ex tribus compositum, quorum unum dicitur *Ilion*, alterum *Ischion*, & tertium os pubis.

Omentum est membrana quædam tenuis, sed valida, multo adipe & glandulis conspersa; dicitur omentum seu operimentum, eò quòd intestina tegat: pondus ejus est vulgò unius semi-libræ; colligitur ferè totum sub hypocondrio sinistro prope lienem; ejus figura exhibet marsupium aucupum.

Ventriculus seu stomachus immediatè infra diaphragma positus est, inter jecur, cujus una parte regitur, & lienem, qui est ad illius lævam. Duo habet orificia, superius œsophagi, per quod cibus & potus infunditur, ac spintere prope stomachum constringitur. Spinter constat fibris circularibus, & vario alio